

«Una literatura vital», de Ponç Puigdevall

LLIBRES / NARRATIVA / 23 OCTUBRE, 2018

Podria haver triat el vitalisme hiperbòlic de Gabriel García Márquez, o el vitalisme desconcertant de Julio Cortázar, o el vitalisme verbal de Guillermo Cabrera Infante, o el vitalisme antivitalista de Juan Carlos Onetti, o el vitalisme apocalíptic de Carlos Fuentes. Podria haver triat Lezama Lima o Carpentier, o Borges —i Bioy Casares—, o Rulfo, o Severo Sarduy o Reinaldo Arenas, o José Donoso o, sobretot, Manuel Puig. Podria haver triat qualsevol dels escriptors sud-americans que he llegit i que encara vaig llegint i descobrint amb la mateixa commoció que si trepitgés per primera vegada una terra incògnita plena de meravelles que m’esperessin: com pot ser tan excessivament bona una novella com *Los Soria*, d’Alberto Laiseca? Quins elogis no es poden fer a l’obra de Sergio Chejfec o Sergio Bizzio? Com s’explica que, al cap de gairebé quaranta anys de llegir literatura sud-americana, no sigui fins fa ben poc que hagi sabut que existien obres mestres com *Felipe Delgado*, del bolivià Jaime Saenz, *El libro vacío*, de la mexicana Josefina Vicens, o *El Río*, del xilè Alfredo Gómez Morel?

Com pot ser que la literatura d’un continent procuri tanta pura alegria lectora? I més, encara, però aquí ja entraria en un terreny vinculat al caràcter personal: com pot ser que jo, que no he sigut mai fidel a res ni a ningú, ni a mi mateix, hagi mantingut aquesta

fidelitat irrompible cap a una literatura i una tradició literària que no em pertanyen?
Potser la raó es troba en una obvietat difícil de formular, però que amb una mica d'esforç es podria resumir d'una manera semblant a aquesta: la literatura, entre moltes altres coses, és la facultat de convertir en perennes emocions adultes les emocions passatgeres de l'adolescència, i, per tant, és impossible que oblidí mai la marca de foc que em va deixar gravada per sempre la lectura, l'estiu que vaig complir setze anys, quan treballava cada matí i cada tarda a la millor feina que he tingut mai —en una galeria d'art: els visitants contemplaven en silenci els quadres i jo llegia—, de Mario Vargas Llosa i *La ciudad y los perros*.

La primera vegada que la vaig llegir ho vaig fer en tres dies —era tan minucios pel que fa a les lectures que està apuntat a la primera pàgina de l'exemplar—, i em va enlluernar. La segona vegada que vaig llegir *La ciudad y los perros* no em va enlluernar menys —no està apuntat enlloc, però ho recordo: vaig trigar dos dies. I ara mateix l'he tornat a llegir, i he constatat que una lectura es pot constituir en una revelació absorbent i imperiosa —durant un únic dia, he estat immers en el col·legi militar Leoncio Prado, i una altra vegada el Jaguar, el Poeta, el Boa i els altres personatges, i els fets dramàtics que protagonitzen, han tornat a apropiarse de la meua voluntat—, i encara m'ha enlluernat més amb quina perícia Vargas Llosa aconsegueix que un argument, que en el fons és ben poca cosa, esdevingui una història apassionant, que emocioni i commogui de viure imaginativament, gràcies a la forma usada a l'hora de desenrotllar-lo, i que es converteixi en una majestuosa lliçó de complexitat moral.

Més enllà de l'estupefacció que vaig sentir en adonar-me, per primera vegada de manera conscient, que la literatura m'agradava exclusivament per raons literàries, i no pel poder de suggestió del passat o del present que contenien les novel·les, o per la capacitat mítica de les històries, o per l'ús inusual del llenguatge, *La ciudad y los perros* em va servir per fer un altre descobriment no menys fonamental: per a l'enamorat de la literatura hi ha encara un plaer superior a llegir, i és el de la discussió sobre allò que llegim i el que s'ha de llegir, sobretot amb aquells amics que, l'estiu que jo en feia setze, encara no sabien res d'una obra mestra com *La ciudad y los perros* i d'un mestre de la narrativa com Mario Vargas Llosa. I així comença tot.

[Llibres](#)
[Cultura](#)
[Nosaltres](#)
[Contacte](#)

© LA LECTORA
hola@lalectora.cat

[Política de privacitat](#)
Copyleft

